

SOCIALTJÄNSTEN SOM KUNSKAPANDE PRAKTIK

Hur individbaserad systematisk uppföljning kan bidra med kunskap

Socialtjänsten står inför ökade krav på att basera sitt arbete på vetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet. En ny licentiatavhandling från Petra Höglund vid Linnéuniversitetet lyfter fram hur individbaserad systematisk uppföljning (ISU) kan bidra till att skapa lokal kunskap som kan användas i socialtjänstens arbete med barn och familjer.

Vad är individbaserad systematisk uppföljning?

ISU är ett arbetssätt där socialtjänstens insatser systematiskt dokumenteras och analyseras. Dokumentationen sker på individnivå, vilket möjliggör en förståelse för hur insatser påverkar klienterna. Resultaten sammanställs sedan på gruppnivå, vilket kan ge värdefull kunskap för bland annat verksamhetsutveckling.

Att arbeta med ISU handlar inte bara om att samla in data. Det är också en process där vi skapar kunskap genom reflektion, och där ISU-resultaten blir meningsfull kunskap först när de integreras med våra erfarenheter och annan betydelsefull kunskap.

Petra Höglund, forskare

Forskningen tar avstamp i två kommuners öppenvårdsverksamheter för barn och familj som använder olika modeller för ISU – LOKE (LOKAl Evidens) och FIT (Feedback-Informed Treatment). Baserat på intervjuer, observationer och dokument analyseras hur ISU kan fungera som en kunskapande praktik och vad det kan betyda för socialtjänstens arbete.

Kunskap genom reflektion

En central slutsats är hur socialarbetare har en nyckelroll i att omvandla ISU-resultat till meningsfull kunskap genom reflektion. Mest framträdande är hur de reflekterande aktiviteterna integrerar ISU-resultaten med tidigare erfarenheter och kunskaper och ställer dem i relation till socialtjänstkontexten. Resultaten visar också att det är av stor betydelse att inkludera klienternas perspektiv, både i datainsamlingen och i reflektionerna.

Reflektion är nyckeln till att omvandla information till praktiskt meningsfull kunskap. När vi dessutom inkluderar klienternas perspektiv i processen, kan vi skapa kunskap som inte bara är verksamhetsnära, utan också relevant för dem vi är till för.

Petra Höglund, forskare

Från data till användning

Petra påpekar att ISU inte bara handlar om att samla in data utan också om att kunskapen kommer till användning inom organisationen. Hon beskriver hur kunskapens påverkan ofta är gradvis, och att kunskaper från ISU verkar kunna påverka över tid när de integreras med annan kunskap och erfarenheter. Hon lyfter dessutom hur kunskap från ISU kan användas på flera olika sätt, till exempel strategiskt, konceptuellt och instrumentellt.

Utmaningar och möjligheter

Trots de positiva resultaten finns utmaningar, såsom att säkerställa tillräckligt stöd från ledningen och att skapa utrymme för reflektion i en ofta hektisk vardag. I forskningen betonas vikten av flexibilitet för att arbetet med ISU ska kunna anpassas efter och följa verksamheternas kunskapsbehov.

Framtidens socialtjänst

Forskningen ger värdefulla perspektiv på hur socialtjänsten kan integrera ISU i det dagliga arbetet för att bli mer kunskapsbaserad och samtidigt bättre anpassad till lokala förhållanden och klienternas behov. Studien bidrar även till att öka förståelsen av ISU som en kunskapande praktik och till att utveckla en mer kunskapsbaserad socialtjänst – en högaktuell fråga i ljuset av den nya socialtjänstlagen.

Petras forskning är ett aktuellt, fördjupande och praktikrelevant pionjärarbete. Det är svårt att sja om framtiden, men jag tror att licentiatavhandlingen blir en självklar referens för framtida forskning om ISU, särskilt med tanke på bristen på svensk forskning på området.

Björn Blom

Professor i socialt arbete

LÄS MER OM STUDIEN —————→
forskarsholanfys.se/kunskapande

KONTAKTUPPGIFTER

petra.hoglund@alvesta.se
info@forskarsholanfys.se